

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 398/2020-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíťša a Libora Duľu v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. f), ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Szak 2/2020 z 18. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva [REDACTED] podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Szak 2/2020 z 18. mája 2020 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Szak 2/2020 z 18. mája 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov) na účet advokátky JUDr. Ivety Rajtákovéj, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 398/2020-21 z 25. augusta 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. f), ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Szak 2/2020 z 18. mája 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

II.

Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, úradu hraničnej a cudzineckej polície,

Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda (ďalej aj „správny orgán“ alebo „žalovaný“) z 21. apríla 2020 zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 404/2011 Z. z.“) ako žiadateľ o azyl na území Slovenskej republiky dňom vydania rozhodnutia a bol umiestnený do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov [REDACTED]. Správny orgán stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 21. mája 2020.

3. Proti rozhodnutiu správneho orgánu podal sťažovateľ správnu žalobu vo veci zaistenia podľa § 221 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“). Sťažovateľ namietal nezákonnosť tohto rozhodnutia z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. d), e) a g) SSP. Sťažovateľ konkrétne poukázal na to, že rozhodnutie správneho orgánu *«neobsahuje zrozumiteľné rozhodnutie vo veci, keďže sťažovateľ bol zaistený „z dôvodu ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku“.*». Sťažovateľ tiež namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia vo vzťahu k času nevyhnutne potrebnému na jeho zaistenie. Podľa sťažovateľa správny orgán nevysvetlil, v čom má spočívať jeho hrozba verejnému poriadku alebo bezpečnosti štátu, keďže v odôvodnení správny orgán len všeobecne odkázal na správu Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“). Sťažovateľ tiež poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 8/2016.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 Sa 9/2020 z 19. marca 2020, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, no nenariadil mu bezodkladné prepustenie sťažovateľa zo zadržania, keďže podľa § 230 ods. 1 písm. c) SSP dospel k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie bolo nezákonné, ale obsahovalo odstrániteľné vady. Krajský súd sa stotožnil s námietkami sťažovateľa, dospel k záveru, že výrok rozhodnutia žalovaného je nezrozumiteľný. Podľa krajského súdu s nezrozumiteľnosťou výroku korešponduje aj odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nereflektuje na uvedené dva dôvody zaistenia podľa § 2 ods. 1 písm. l) a m) zákona č. 404/2011 Z. z. Krajský súd všeobecný odkaz na správu SIS a na charakter utajovaných skutočností, ktoré obsahuje, považoval za neakceptovateľný.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného spočívala aj v tom, že správny orgán sa nevysporiadal s možnosťou uplatnenia menej závažných prostriedkov umožňujúcich dosiahnuť účel vyjadrený v § 88a ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. Krajský súd teda dospel k záveru, „že žalovaný nepostupoval vo veci zákonným spôsobom, náležite nezistil skutkový stav veci, v konaní nesprávne aplikoval ním označené ustanovenia právneho predpisu, rozhodnutie riadne neodôvodnil, a výrok rozhodnutia nie je preskúmateľný vzhľadom na jeho nezrozumiteľnosť... zároveň skonštatoval, že otázku upresnenia výroku v nadväznosti na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia považuje za odstrániteľnú vadu konania, po odstránení ktorej za situácie nasledujúceho konania a doplnenia dokazovania o možnosti uložiť opatrenia v zmysle § 89 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z. z., možno uvažovať prípadne aj o opätovnej dôvodnosti zaistenia žalobcu.“.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, pričom namietal právny záver krajského súdu, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia sú odstrániteľnými vadami rozhodnutia žalovaného. Nevydanie príkazu prepustiť sťažovateľa na slobodu je nesprávnym právnym posúdením. Podľa sťažovateľa právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie. Postup krajského súdu odporuje čl. 17 ods. 2 ústavy, keďže dôsledkom jeho rozhodnutia je ponechanie sťažovateľa v stave obmedzenia osobnej slobody bez preukázania, že v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu existovali dôvody na obmedzenie jeho osobnej slobody. Sťažovateľ tiež poukázal na čl. 9 ods. 1, 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (ďalej len „smernica č. 2013/33“), z ktorého vyplýva, že v prípade, že je podľa súdneho preskúmavania zaistenie žiadateľa nezákonné, musí byť dotknutý žiadateľ bezodkladne prepustený. Uvedené ustanovenie nepripúšťa možnosť, aby po zrušení rozhodnutia ako nezákonného žiadateľ o azyl nebol prepustený na slobodu. Sťažovateľ tiež navrhoval, aby najvyšší súd prerušil konanie a podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pričom formuloval aj otázku, ktorú mal najvyšší súd položiť. Najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom

z 18. mája 2020 tak, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol a zamietol aj jeho návrh na prerušenie konania.

6. Podľa sťažovateľa napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené v ústavnej sťažnosti označené práva. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku uviedol, že rozhodnutie žalovaného nebolo zrušené ako nezákonné, ale pre vady, ktoré krajský súd vyhodnotil ako odstrániteľné. Za odstrániteľnú vadu považoval najvyšší súd aj to, že správny orgán neuviedol, ktorý z konkrétnych dvoch dôvodov bol dôvodom na zaistenie sťažovateľa. Sťažovateľ uvádza, že krajský súd vytkol rozhodnutiu žalovaného aj nedostatočné zistenie skutkového stavu, nesprávnu aplikáciu použitých právnych predpisov a nedostatok odôvodnenia. Najvyšší súd sa s týmito skutočnosťami v napadnutom rozsudku nijako nevysporiadal.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej uvádza:

„... krajský súd skonštatoval, že rozhodnutie žalovaného je nielen nezrozumiteľné a neurčité v jeho výroku, ale trpí aj nedostatkom odôvodnenia, ktorý ho robí nepreskúmateľným, je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, a bolo vydané na základe nedostatočného zistenia skutkového stavu.

32. Napriek tomu sa kasačný súd vysporiadal s jediným aspektom nezákonnosti napadnutého rozhodnutia a to je nezrozumiteľnosť výroku, z ktorého nie je zrejmé, či bol sťažovateľ zaisťovaný z dôvodu ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku. S ďalšími dôvodmi, pre ktoré krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, a ktoré boli v kasačnej sťažnosti uplatnené, ako dôvody pre prepustenie sťažovateľa sa kasačný súd nijakým spôsobom nevysporiadal.“

8. Podľa sťažovateľa požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia *„nezodpovedá napadnuté rozhodnutie kasačného súdu, ktorý sa veľmi stručne vysporiadal s jedným aspektom nezákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, a ďalším aspektom nevenoval vo svojom rozhodnutí žiadnu pozornosť, napriek tomu, že sťažovateľ na tieto aspekty... poukazoval.*

35. *Týmito aspektami sú nedostatok odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ktorý ho robí nepreskúmateľným, nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav veci.*“.

9. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej „jednoznačne vyplýva, že najvyšší súd považuje nedostatok odôvodnenia rozhodnutia o zaistení a v jeho dôsledku nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ako aj nesprávne právne posúdenie veci za skutočnosti, na základe ktorých má súd pri zrušení rozhodnutia správneho orgánu o zaistení nariadiť bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.“. V tomto smere sťažovateľ uvádza časti odôvodnení početných rozhodnutí najvyššieho súdu, v ktorých najvyšší súd po konštatovaní, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné, zmenil preskúmané rozsudky krajských súdov, zrušil nezákonné rozhodnutia správnych orgánov a nariadil bezodkladne prepustiť žalobcu zo zaistenia (sp. zn. 10 Szak 3/2018, 10 Szak 14/2017, 1 Szak 13/2016, 1 Szak 5/2016, 1 Szak 6/2016, 1 Szak 7/2016, 1 Szak 8/2016, 1 Szak 14/2016, 1 Szak 10/2016, 9 Sžr 80/2014, 1 Szak 12/2016, 1 Szak 11/2016).

10. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd porušil procesné práva sťažovateľa z dvoch aspektov. Jednak nedal odpoveď na jeho relevantné argumenty uvedené v kasačnej sťažnosti a tiež o kasačnej sťažnosti rozhodol výrazne odchylným spôsobom od dovtedajšej ustálenej rozhodovacej praxe bez toho, aby tento odklon presvedčivo odôvodnil.

11. Tretím aspektom porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je nepredloženie jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru. V tomto smere sťažovateľ poukazuje na právne závery ústavného súdu v uznesení sp. zn. IV. ÚS 206/08 z 3. júla 2008 (uverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 94/2008). Uvedené uznesenie bolo prijaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, avšak tieto právne závery možno aplikovať aj za účinnosti nových procesných kódexov vrátane Správneho súdneho poriadku, ktoré výraznejšie akcentujú potrebu výkladu ich ustanovení v súlade s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky a v súlade s judikatúrou

Súdneho dvora. Obdobne ani zmena základných zmlúv Európskej únie neoslabila relevantnosť právnych záverov ústavného súdu, keďže Zmluva o fungovaní Európskej únie v čl. 267 zakotvuje právomoc Súdneho dvora vydať predbežný nález o otázkach týkajúcich sa platnosti a výkladov aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov, alebo agentúr únie a zakotvuje povinnosti vnútroštátneho súdu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, predložiť otázku týkajúcu sa výkladu aktov orgánu Európskej únie, rozhodnutie o ktorej je nevyhnutné pre rozhodnutie tohto súdu, Súdnemu dvoru.

12. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti argumentoval, že obligatórnym dôsledkom nezákonnosti rozhodnutia o zaistení je podľa čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33 bezodkladné prepustenie žiadateľa o azyl zo zaistenia. Predmetná smernica neumožňuje po zrušení rozhodnutia o zaistení neprepustiť žiadateľa o azyl zo zaistenia. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie vo veci záviselo od posúdenia súladu § 230 ods. 1 písm. c) SSP s čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33, a preto sťažovateľ navrhol predložiť návrh na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru s otázkou:

„Bráni čl. 9 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu takej vnútroštátnej úpravy, ktorá umožňuje neprepustiť žiadateľa o azyl bezodkladne zo zaistenia, napriek tomu, že podľa súdneho preskúmania bolo jeho zaistenie nezákonné.

59. Najvyšší súd predovšetkým skonštatoval, že sťažovateľ vo svojej kasačnej sťažnosti, ktorým navrhoval postup podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, neformuloval otázku, s ktorou by sa mal najvyšší súd obrátiť na Súdny dvor Európskej únie.

60. Toto konštatovanie nie je pravdivé, keďže v bode 32, bola uvedená otázka zrozumiteľne formulovaná.

61. Najvyšší súd sa však vo svojom rozhodnutí nijako nevysporiadal so skutočnosťou sťažovateľom namietanou, ktorou je nesúlad vnútroštátnej úpravy, konkrétne ust. § 230 ods. 1 písm. c) SSP s čl. 9, ods. 3 piatou vetou Smernice č. 2013/33/EÚ.“

13. Európska únia svoju právomoc v príslušnej oblasti realizovala vydaním smernice č. 2013/33, preto nie je na vôli členských štátov, či svoj právny poriadok zosúladiť s legislatívnymi aktami Európskej únie. Ak právo Európskej únie prikazuje, aby žiadateľ o azyl bol prepustený po zistení súdom, že rozhodnutie o zaistení bolo nezákonné, potom vnútroštátna úprava, ktorá umožňuje neprepustiť žiadateľa o azyl, takejto úprave odporuje. Za tejto situácie vnútroštátny súd nemá na výber, či požiada o výklad príslušnej smernice Súdny dvor, keďže len Súdny dvor je oprávnený urobiť záver o súlade vnútroštátnej úpravy s právom Európskej únie.

14. V zhode s uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 206/08 je potrebné uviesť, že ak v situácii, ktorá vyžadovala výklad práva Európskej únie, nerozhodoval sudca, resp. sudcovia Súdneho dvora, rozhodoval o kasačnej sťažnosti sťažovateľa nezákonný sudca.

15. Podľa sťažovateľa záver najvyššieho súdu o tom, že rozhodnutie o jeho zaistení nebolo zrušené ako nezákonné, nemožno akceptovať. Z čl. 46 ods. 2 ústavy a tiež z § 6 ods. 1 SSP vyplýva, že predmetom súdneho prieskumu je zákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy. Z ustanovení Správneho súdneho poriadku vyplýva, že ak je správna žaloba dôvodná, správny súd zruší rozhodnutie správneho orgánu. Z ustanovení Správneho súdneho poriadku nevyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu možno zrušiť z iných dôvodov, ako je nezákonnosť. Krajský súd „v bode 21 odôvodnenia svojho rozhodnutia výslovne uviedol, že žaloba je dôvodná a v bode 31 opätovne výslovne uviedol, že žalovaný nepostupoval zákonným spôsobom. Za tohto stavu je nevysvetliteľné a neukotvené v žiadnom ustanovení právneho predpisu, aký iný dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného o zaistení, mal na zreteli najvyšší súd, keď skonštatoval, že rozhodnutie nebolo zrušené ako nezákonné...“.

16. Pozbavenie slobody v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 dohovoru musí prebehnúť zo špecifikovaných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V prípade sťažovateľa mohlo ísť o zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jeho nepovolenému vstupu na územie, alebo o situáciu, keď proti

nemu prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie. K pozbaveniu slobody musí zakaždým dôjsť zákonným postupom.

17. Podľa sťažovateľa rozhodnutie o jeho zaistení nebolo v súlade so zákonom. Jeho zaisteniu nepredchádzalo zisťovanie existencie miernejších prostriedkov, ktoré by umožnili neobmedziť jeho osobnú slobodu. Samotné rozhodnutie o zaistení bolo nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci. V zmysle nálezu sp. zn. PL. ÚS 8/2016 je potrebné osobe, ktorá je zaistená z dôvodu ohrozenia bezpečnosti štátu alebo ohrozenia verejného poriadku, uviesť, v čom má táto hrozba spočívať, *„rozhodnutie o zaistení žiadateľa, žiadne takéto vysvetlenie neobsahovalo, a sťažovateľovi nebola daná možnosť vyjadriť sa k týmto dôvodom pred vydaním rozhodnutia.“*. Postup správneho orgánu pred vydaním rozhodnutia o zaistení a samotné rozhodnutie nezodpovedali zákonu. Zaistenie sťažovateľa nemožno považovať za súladné s požiadavkou zakotvenou v čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorej bolo povinnosťou súdu nariadiť jeho prepustenie na slobodu. Implicitne možno tú istú povinnosť odvodiť aj z čl. 17 ods. 2 ústavy.

18. Sťažovateľ považuje za nevyhnutné uviesť, že *„ust. § 230 ods. 1 písm. c) SSP sa v kontexte s čl. 17 ods. 2 vety prvej ústavy, javí byť ťažko zlučiteľný so základným právom v ňom zakotveným, keďže zrušením rozhodnutia o zaistení stráca pozbavenie osobnej slobody zákonný podklad – neexistuje rozhodnutie, ktoré by takúto osobu osobnej slobody pozbavovalo, a zároveň je takáto osoba ďalej držaná v stave pozbavenie osobnej slobody.“*. Vychádzajúc z uvedených skutočností, bolo povinnosťou krajského súdu, prípadne najvyššieho súdu po zistení nezákonnosti rozhodnutia o zaistení sťažovateľa a zrušení tohto rozhodnutia nariadiť bezodkladné prepustenie sťažovateľa na slobodu.

19. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa...“

- nebyť pozbavený slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon zakotveného v čl. 17, ods. 2 Ústavy...

- na slobodu zakotveného v čl. 5, ods. 1 písm. f) Dohovoru...
 - právo byť prepustený, ak je pozbavenie slobody nezákonné zakotveného v čl. 5, ods. 4 Dohovoru...
 - domáhať sa svojho práva zákonom ustanoveným postupom na súde podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy...
 - na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru...
 - nebyť odňatý zákonnému sudcovi zakotveného v čl. 48, ods. 1 Ústavy...
 - na prerokovanie veci súdom zriadeným zákonom, zakotveného v čl. 6 Dohovoru...
- bolo rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Szak/2/2020 zo dňa 18. 5. 2020 porušené.*
- ... zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať porušovaní namietaných práv sťažovateľa.*
- ... zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Szak/2/2020 zo dňa 18. 5. 2020 a vec vracia na ďalšie konanie.*
- Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“*

III.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

20. Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej ústavnej sťažnosti vyjadrila predsedníčka príslušného senátu najvyššieho súdu. Jej vyjadrenie doručil predseda najvyššieho súdu ako prílohu sprievodného listu č. k. KP 3/2020-428 z 22. septembra 2020. Najvyšší súd poukázal na to, že pri zistení dôvodnosti správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 SSP správny súd môže rozhodnúť spôsobmi vyjadrenými v § 230 ods. 1 SSP. Osobitne pritom vymedzil spôsoby rozhodnutia podľa § 230 ods. 1 písm. a) a c) SSP, z ktorých možno vyvodiť kvalitatívnu odlišnosť zistenej nezákonnosti rozhodnutia správneho orgánu a tiež odlišný postup pri prepustení, resp. neprepustení žalobcu zo zaistenia. Z § 230 ods. 1 písm. a) SSP „je zrejmé, že správny súd môže vzhliadnuť nezákonnosť v samotnej podstate rozhodnutia o zaistení cudzinca, dospejúc k záveru, že nie sú naplnené zákonné podmienky zaistenia, pričom v tomto prípade logicky nasleduje aj nariadenie bezodkladného prepustenia žalobcu zo zaistenia.“. Na druhej strane § 230 ods. 1 písm. c) SSP neustanovuje automatické

rozhodnutie súdu o prepustení žalobcu zo zaistenia, pričom dôvod tejto odlišnosti vyplýva priamo z textu § 230 ods. 1 písm. c) SSP, ktorý stanovuje, že správny súd zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie, ak rozhodnutie žalovaného obsahovalo odstrániteľné vady. Ustanovenie § 230 ods. 1 písm. c) SSP takto *„zahŕňa prípady, keď rozhodnutie žalovaného o zaistení trpí určitými formálnymi vadami, ktoré sú však odstrániteľné, pričom tieto vady nedosahujú taký stupeň závažnosti, ktorý by zároveň odôvodňoval konštatovať nezákonnosť samotného zaistenia. Je teda zrejmé, že kvalitatívna rozdielnosť spočívajúca v dôvodoch konštatovanej nezákonnosti rozhodnutia žalovaného (zjednodušene a skratkovite deliteľných na dôvody tkvejúce v hmotnoprávných podmienkach a dôvody formálneho charakteru) bezprostredne súvisí s potrebou nariadiť či nenariadiť bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.“*

21. V aktuálne prerokúvanom prípade krajský súd zrušil preskúmané rozhodnutie pre vady, ktoré mali charakter väd odstrániteľných, čo odôvodňovalo aplikáciu § 230 ods. 1 písm. c) SSP. Najvyšší súd sa stotožnil s právnym záverom krajského súdu, preto kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol.

22. Najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľa, že v predmetnej veci rozhodol odchylným spôsobom od dovtedajšej ustálenej rozhodovacej praxe. Veci, na ktoré sťažovateľ poukázal, *„neboli skutkovo totožné s vecou prejednávanou pod sp. zn. 10 Szak/2/2020, v ktorej rozhodnutie žalovaného o zaistení bolo správnym súdom zrušené z dôvodu zistenia odstrániteľnej vady výroku rozhodnutia spočívajúcej v jeho neurčitosti. Zrušenie rozhodnutí žalovaného v konaniach namietaných sťažovateľom sa opieralo o existenciu kvalitatívne odlišných dôvodov, spočívajúcich viac-menej v tom, že zistené skutočnosti, resp. dôvody, na ktorých správny orgán založil svoje rozhodnutia o zaistení, nenaplnili zákonný dôvod zaistenia, prípadne ho dostatočne nepreukázali.“*

23. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33, najvyšší súd zdôraznil, že *„správnym súdom nebola konštatovaná nezákonnosť zaistenia, ale nezákonnosť rozhodnutia o zaistení spočívajúca vo formálnych, odstrániteľných vadách, na odstránenie ktorých správny súd žalovaného zaviazal.“*

Z uvedeného dôvodu najvyšší súd, ako súd kasačný, nevzhliadol rozpor, tvrdený sťažovateľom, o nesúlade vnútroštátneho práva s právnymi aktami EÚ a nevyhovet návrhu sťažovateľa na predloženie prejudiciálnej Súdnemu dvoru EÚ.“.

24. Vychádzajúc z princípu viazanosti súdu rozhodnutím po jeho vydaní v zmysle § 138 SSP, najvyšší súd uviedol, že v danom štádiu konania mu neprislúcha dopĺňať, meniť alebo objasňovať svoju argumentáciu v napadnutom rozsudku, zotrval na svojich záveroch a navrhol ústavnú sťažnosť zamietnuť.

25. Sťažovateľ vo svojom stanovisku z 12. októbra 2020 k vyjadreniu najvyššieho súdu poukázal na to, že krajský súd vo svojom rozsudku konštatoval nezrozumiteľnosť výroku rozhodnutia žalovaného, nezrozumiteľnosť odôvodnenia, keďže z neho nebolo jasné, pre ktorý z dvoch dôvodov zaistenia bol sťažovateľ zaistený [§ 2 ods. 1 písm. l) a m) zákona č. 404/2011 Z. z., pozn.], nedostatočné zistenie skutočného stavu veci a nedostatok odôvodnenia rozhodnutia vo vzťahu k vyhodnoteniu dôvodov zaistenia a napriek týmto dôvodom nenariadil prepustenie sťažovateľa zo zaistenia. Túto skutočnosť sťažovateľ namietal v kasačnej sťažnosti. Napriek tomu sa najvyšší súd v napadnutom rozsudku vysporiadal len s námietkou nezrozumiteľnosti výroku rozhodnutia žalovaného. Na ďalšie kasačné námietky najvyšší súd nedal žiadnu odpoveď.

26. Vyjadrenie najvyššieho súdu neobsahuje žiaden argument, ktorý by spochybňoval sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa. Sťažovateľ zdôrazňuje, že vyjadrenie najvyššieho súdu nemôže nahrádzať nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Ak by aj z toho vyjadrenia vyplývali presvedčivé argumenty o správnosti napadnutého rozsudku, sťažovateľ mal dostať odpovede na argumentáciu v kasačnej sťažnosti v napadnutom rozsudku, a nie vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Podľa sťažovateľa ani „*dodatočné*“ odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá požiadavkám spravodlivého súdneho konania, osobitne požiadavke presvedčivého odôvodnenia a princípu právnej istoty.

27. Sťažovateľ argumentuje, že v ústavnej sťažnosti uviedol 12 rozhodnutí, ktorými najvyšší súd zrušil rozhodnutia krajského súdu z dôvodu nepreskúmateľnosti a v dvoch prípadoch pre nesprávne právne posúdenie veci. Najvyšší súd vo vyjadrení *«nevysvetlil zlučiteľnosť stavu, keď v jeho početných rozhodnutiach je vada nepreskúmateľnosti bez akýchkoľvek pochybností vadou, spôsobujúcou nezákonnosť rozhodnutia o zaistení a vyžadujúcou bezodkladné prepustenie zaistenej osoby zo zaistenia a v prípade sťažovateľa takouto vadou nie je, ale je „len“ vadou odstrániteľnou s princípom právnej istoty, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ má legitímne právo očakávať, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.»*

28. Argument najvyššieho súdu, že uvedené veci neboli skutkovo totožné s prejednávanou vecou, považuje sťažovateľ za neobhájitelné stanovisko. Najvyšší súd totiž poukázal len na vadu výroku rozhodnutia žalovaného a všetky ďalšie nedostatky obchádza mlčaním. V uvedených veciach malo ísť o také dôvody, ktoré nenaplnili zákonný dôvod zaistenia, prípadne ho nedostatočne preukázali. Z tohto hľadiska je *«paradoxné, že najvyšší súd sa najprv vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktoré poukazovali na ďalšie dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie žalovaného krajským súdom zrušené (okrem nezrozumiteľnosti výroku), aby vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti tvrdil, že v iných rozhodnutiach, v ktorých najvyšší súd rozhodoval takým spôsobom, akým sťažovateľ žiadal, aby rozhodol aj v jeho veci, bolo dôvodom na takýto postup, že správne orgány nenaplnili zákonný dôvod zaistenia, prípadne ho nedostatočne preukázali.*

... krajský súd skonštatoval, tak, ako je na to poukázané v bode 9 až 11 ústavnej sťažnosti, že z rozhodnutia žalovaného „vôbec nevyplýva, že by správny orgán akýmkoľvek spôsobom tieto dôvody zaistenia vyhodnocoval“, vytkol mu nezistenie skutkového stavu veci, nesprávne právne posúdenie veci a nedostatok riadneho odôvodnenia. Ide o tie nedostatky, ktoré možno slovami najvyššieho súdu subsumovať pod „nedostatočné preukázanie“ zákonného dôvodu zaistenia.»

29. Najvyšší súd nezaujal stanovisko k tej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ navrhol postup podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ale neformuloval v tomto smere žiadnu otázku. Sťažovateľ pritom

vo svojom návrhu na predloženie veci Súdnemu dvoru sformuloval aj jednoznačnú otázku týkajúcu sa výkladu smernice č. 2013/33.

30. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal na to, že § 230 ods. 1 SSP umožňuje správne mu súdu napriek dôvodnosti správnej žaloby zrušiť rozhodnutie o zaistení a zároveň nenariadiť prepustenie zaistenej osoby zo zaistenia. Sťažovateľ namietal, že takýto spôsob rozhodnutia je v rozpore s čl. 9 ods. 3 piatou vetou smernice č. 2013/33, ktorá zakotvuje povinnosť bezodkladne prepustiť žiadateľa, ak je podľa súdneho preskúmania jeho zaistenie nezákonné, pritom *„nerozlišuje medzi nižšou a vyššou intenzitou nezákonnosti.“*. Keďže vo veci išlo o výklad práva Európskej únie, sťažovateľ navrhol postup podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. K tejto skutočnosti najvyšší súd vo vyjadrení uviedol, že krajský súd nekonštatoval nezákonnosť zaistenia, ale nezákonnosť rozhodnutia o zaistení. Podľa sťažovateľa táto konštrukcia *„je nepochopiteľná a... extrémne teleologicky nelogická.“*

31. Sťažovateľ v tomto kontexte argumentuje, že hypotéza uvedená v § 230 ods. 1 SSP (*„Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1...“*) *„vylučuje, aby stav, navodený rozhodnutím o zaistení, teda samotné zaistenie, nebolo nezákonné. Táto skutočnosť vyplýva z ust. § 2 SSP...“*

... Zo vzájomnej súvislosti ust. § 2, § 230 a § 5 ods. 2 SSP nevyplýva možnosť považovať rozhodnutie, voči ktorému bola podaná správna žaloba, ktorej opodstatnenosť správny súd zistil, za zákonné, a to bez ohľadu na to, aké boli dôvody (v čom spočívala nezákonnosť rozhodnutia, alebo postupu správneho orgánu), pre ktoré súd dospel k záveru o dôvodnosti žaloby.

... Rozhodnutie o zaistení, ktoré správny súd podľa § 230 ods. 1 zruší, je rozhodnutím nezákonným. Pri zistení nezákonnosti rozhodnutia o zaistení má žiadateľ podľa čl. 9 ods. 3 5. vety Smernice č. 2013/33/EÚ byť bezodkladne prepustený zo zaistenia.

... citované ustanovenie Smernice č. 2013/33/EÚ nestanovuje po zistení nezákonnosti rozhodnutia o zaistení žiadnu alternatívu k bezodkladnému prepusteniu žiadateľa zo zaistenia.

... Keďže... Správny súdny poriadok takúto možnosť zakotvuje, je nevyhnutné, aby uvedenú otázku posúdil najvyšší súd v súlade s právom Európskej únie, ktoré však nie je oprávnený vykladať najvyšší súd, ale SDEÚ.“.

32. Už uvedená argumentácia preukazuje, že rozhodnutie žalovaného bolo nezákonným rozhodnutím, keďže nezákonnosť rozhodnutia o zaistení je podmienkou pre záver o dôvodnosti žaloby podľa § 230 ods. 1 SSP. Rozhodnutím o zrušení rozhodnutia o zaistení žiadateľa o azyl „*sa stáva pozbavenie osobnej slobody bezdôvodným, keďže prestane existovať zákonný dôvod (rozhodnutie), ktoré umožňuje žiadateľa držať v stave pozbavenia osobnej slobody. Stav, kedy dôjde pri zrušení napadnutého rozhodnutia o zaistení žalobcu k jeho neprepusteniu, je stavom, ktorý namietané práva sťažovateľa porušuje. Takémuto stavu totiž chýba pozbavenie slobody spôsobom (existencia rozhodnutia), ktorý ustanoví zákon.*

... Je nepochybné, že práve uvedenú okolnosť má na zreteli ust. čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré spája nezákonnosť pozbavenia osobnej slobody nerozlučne s nariadením prepustenia osoby, ktorá bola osobnej slobody pozbavená.“.

33. Sťažovateľ poukazuje na to, že kasačná sťažnosť podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia má odkladný účinok [§ 446 ods. 2 písm. d) SSP, pozn.]. Týmto spôsobom je zabezpečené, aby zo zadržania bola prepustená «*len osoba, nezákonnosť rozhodnutia o zaistení ktorej bola „potvrdená“ aj rozhodnutím kasačného súdu, a teda verejný záujem na tom, aby neboli prepustené zo zaistenia osoby, u ktorých sú dôvody zaistenia dané, je zabezpečený spôsobom, ktorý vylučuje, že sa v prípade svojvôle v rozhodnutí krajského súdu dostane na slobodu osoba, ktorej zaistenie bolo zákonné.*

... V tejto súvislosti nedá sťažovateľovi nepoukázať na analógiu s obmedzením osobnej slobody v trestnom konaní väzbou, v ktorom zákon nepredpokladá zrušovanie rozhodnutia o väzbe právoplatným rozhodnutím nadriadeného súdu a zároveň ponechanie uväznenej osoby vo väzbe.

... Nakoniec je potrebné poukázať na to, že súdy, vrátane kasačného, sú povinné postupovať v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy...

... Je však zrejmé, že v súlade s týmto článkom ústavy najvyšší súd nepostupoval.».

34. Ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť aj žalovanému ako zúčastnenej osobe. Žalovaný k ústavnej sťažnosti nepredložil ústavnému súdu žiadne stanovisko.

35. Ústavný súd so súhlasom účastníkov podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

36. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

37. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

38. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

39. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

40. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

41. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

42. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

43. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

44. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

45. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu

súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

46. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musia byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

47. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy).

48. Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania, procesnej strany v konaní alebo právo inej zainteresovanej osoby na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07, III. ÚS 133/2010). Je postačujúce, ak odôvodnenie dá odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, a ak dostatočne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov veci (I. ÚS 241/07, III. ÚS 68/2010).

49. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu

nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 392/2020).

50. Článok 5 ods. 4 dohovoru nevyžaduje, aby súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybnit' existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Iljkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

51. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavka obsiahnutá v tomto článku sa nemôže definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť v rámci okolností každej veci vrátane toho, čo v ústavnej sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

52. Ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Už uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Tieto právne závery možno primerane použiť aj na vzťah medzi rozhodnutím správneho súdu o správnej žalobe a rozhodnutím správneho súdu o kasačnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, pre posúdenie ústavnej udržateľnosti záverov najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku sa ústavný súd v potrebnom rozsahu oboznámil aj s rozsudkom krajského súdu z 19. marca 2020 a preskúmal aj jeho právne závery.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

V.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020

53. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nedal odpoveď na jeho relevantné argumenty v kasačnej sťažnosti:

- v napadnutom rozsudku sa vysporiadal s nezrozumiteľnosťou výroku rozhodnutia žalovaného. Nijakým spôsobom sa ale nevyjadril k námietke, že krajský súd konštatoval nedostatočné zistenie skutkového stavu žalovaným, nesprávnu aplikáciu právnych predpisov a nedostatok odôvodnenia vo vzťahu k možnosti aplikovať menej závažné prostriedky ako zaistenie umožňujúce dosiahnuť účel sledovaný § 88a ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. (ďalej len „prvá námietka“);

- rozhodol odchyľne od dovtedajšej ustálenej rozhodovacej praxe, pričom tento odklon presvedčivo neodôvodnil (ďalej len „druhá námietka“);

- nedostatočne odôvodnil, prečo nevyhovel návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom zjavne neobstojí argument, že neformuloval otázku, keďže táto otázka bola sformulovaná v bode 32 kasačnej sťažnosti, a zároveň sa nevysporiadal s námietkou

sťažovateľa o nesúlade § 230 ods. 1 písm. c) SSP s čl. 9 ods. 3 piatou vetou smernice č. 2013/33 (ďalej len „tretia námietka“).

K prvej námietke sťažovateľa

54. Krajský súd v rozsudku z 19. marca 2020, ktorým rozhodol o správnej žalobe sťažovateľa, v rámci svojho právneho hodnotenia považoval námietku sťažovateľa o nezrozumiteľnosti výroku rozhodnutia žalovaného za opodstatnenú. Podľa krajského súdu výrok tohto rozhodnutia bol koncipovaný ako doslovná citácia zákonnej možnosti zaistenia žiadateľa o azyl bez toho, aby konkretizoval, z akého dôvodu z alternatívnych možností je sťažovateľ zaistený. Tejto skutočnosti zodpovedá aj odôvodnenie rozhodnutia žalovaného, ktoré *„vôbec nereflektuje tieto dva skutkové dôvody zaistenia, ktoré sú zákonom o pobyte cudzincov v § 2 ods. 1 písm. l) a m) presne definované.“*. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného *«vôbec nevyplýva, žeby správny orgán zvažoval tieto dôvody zaistenia, resp. ich nejako vyhodnocoval. Argumentácia s poukazom na charakter utajovaných skutočností so stupňom utajenia „vyhradené“ z informácie Slovenskej informačnej služby pod číslom SIS-65/40-V-1-3/2020-S je v tejto rovine neakceptovateľná. To, či je žalobca zaistený z dôvodu ohrozovania bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku, resp. z oboch, musí jasne vyplývať z výroku rozhodnutia a tomu musí zodpovedať aj jeho odôvodnenie, pričom spolu musia korešpondovať a tejto eventualite musí byť venovaná náležitá pozornosť. V preskúvanom rozhodnutí tieto podmienky splnené neboli.»* (bod 25 rozsudku krajského súdu).

55. Následne krajský súd zdôraznil, že oprávnenie vymedzené v § 88a ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. *„je podmienené skúmaním možnosti uloženia menej závažných prostriedkov a účel zaistenia chápať ako ultima ratio k týmto možnostiam. Touto právnou podmienkou sa žalovaný správny orgán v napádanom rozhodnutí vôbec nezaoberal. Aj z tohto dôvodu je preskúvané rozhodnutie nepreskúmateľné.“*

56. Na tomto základe krajský súd formuloval právny záver, že žalovaný *„nepostupoval vo veci zákonným spôsobom, náležite nezistil skutkový stav veci, v konaní*

nesprávne aplikoval ním označené ustanovenia právneho predpisu a rozhodnutie riadne neodôvodnil, pričom výrok rozhodnutia nie je preskúmateľný vzhľadom na jeho nezrozumiteľnosť.“.

57. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku z 18. mája 2020 – rozhodujúc o kasačnej sťažnosti sťažovateľa – uviedol, že v predmetnej veci nedošlo „*k zrušeniu rozhodnutia ako nezákonného, ale k zrušeniu rozhodnutia pre... vady, ktoré mali charakter väd odstrániteľných...“.* Poukázal tiež na to, že žalovaný vo výroku rozhodnutia citoval § 88 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., ktorý umožňuje zaistiť žiadateľa o azyl z dvoch alternatívnych dôvodov. Najvyšší súd následne uviedol, že výrok, „*ktorý neobsahuje uvedenie konkrétneho dôvodu, pre ktorý došlo k zaisteniu, keď zákonné ustanovenie umožňuje výber z dvoch alternatív... je neurčitý a nezrozumiteľný... Podľa kasačného súdu ide však o vady odstrániteľné v ďalšom konaní.“* (porovnaj body 28 a 31 napadnutého rozsudku, pozn.). Podľa najvyššieho súdu z týchto dôvodov nemohla obstať námietka sťažovateľa o porušení čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33 tým, že krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného a zároveň nenariadil prepustiť sťažovateľa na slobodu, keďže rozhodnutie žalovaného „*nebolo zrušené ako nezákonné (to sú prípady, keď došlo k zaisteniu cudzinca, hoci vôbec neboli splnené podmienky zaistenia), ale bolo zrušené pre vady, ktoré sú odstrániteľné, teda môžu byť odstránené v ďalšom konaní.“.*

58. Právny záver najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku možno zhrnúť takto:

- žalovaný vo výroku rozhodnutia citoval § 88 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., ktorý umožňuje zaistiť žiadateľa o azyl z dôvodu ohrozovania bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku;

- výrok rozhodnutia žalovaného neobsahoval uvedenie konkrétneho dôvodu, pre ktorý bol sťažovateľ zaistený v situácii, keď zákonné ustanovenie ponúka dva alternatívne dôvody zaistenia;

- takýto výrok je podľa najvyššieho súdu „*neurčitý a nezrozumiteľný...“.* Tieto vady (výroku) sú „*odstrániteľné v ďalšom konaní.“.*

59. Tomuto právnenému záveru korešponduje právne posúdenie krajského súdu vyjadrené v prvých dvoch vetách bodu 25 rozsudku z 19. marca 2020, v ktorých krajský súd konštatoval:

- výrok rozhodnutia žalovaného je doslovnou citáciou „*zákonnej možnosti zaistenia žiadateľa o udelenie azylu*“;
- uvedené znenie výroku však nekonkretizuje, „*z akého dôvodu, stanoveného alternatívnym spôsobom, je žalobca zaistený.*“.

60. Právne posúdenie krajského súdu ale pokračuje ďalej v tom, že také isté pochybenie identifikoval aj v odôvodnení rozhodnutia žalovaného,

- ktoré „*vôbec nereflektuje tieto dva skutkové dôvody zaistenia*“ definované v § 2 ods. 1 písm. l) a m) zákona č. 404/2011 Z. z.;
- z odôvodnenia nevyplýva, že by žalovaný tieto dva dôvody zaistenia „*zvažoval... resp. nejako vyhodnocoval*“;
- podľa krajského súdu zaistenie podľa § 88a ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. je *ultima ratio* s tým, že tento prostriedok je podmienený „*skúmaním možnosti uloženia menej závažných prostriedkov.*“. Podľa krajského súdu sa uvedenou „*právnou podmienkou... žalovaný... v napádanom rozhodnutí vôbec nezaoberal. Aj z tohto dôvodu je preskúmané rozhodnutie nepreskúmateľné.*“.

61. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal na uvedené právne závery krajského súdu s tým, že tieto vady nemožno považovať za odstrániteľné a mali viesť k zrušeniu rozhodnutia žalovaného, ale aj k jeho prepusteniu zo zaistenia. Najvyšší súd na tieto námietky sťažovateľa v napadnutom rozsudku nijako nereagoval a nijako sa s nimi nevysporiadal. Tento postup najvyššieho súdu nemožno považovať za ústavne akceptovateľný.

62. Pri akceptovaní východiska, ktoré vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) a ústavného súdu, že súd nie je povinný reagovať na každú námietku a argument účastníka za predpokladu, že ide o nepodstatný a z hľadiska merita irelevantný argument, bolo povinnosťou najvyššieho súdu svoje mlčanie

k námietkam sťažovateľa vysvetliť z toho hľadiska, prečo uvedenú argumentáciu nepovažoval za podstatnú (kľúčovú) a relevantnú k prejednávanej problematike. Najvyšší súd týmto spôsobom nepostupoval.

63. Na druhej strane je celkom evidentné, že námietky sťažovateľa boli podstatné a smerovali k samej podstate prejednávanej veci, t. j. či vôbec boli naplnené zákonné dôvody na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa jeho zaistením. Vady odôvodnenia rozhodnutia žalovaného, ktoré vymedzil krajský súd v rozsudku, nemožno podľa ústavného súdu považovať za formálne a za odstrániteľné. Výrazne sa dotýkajú dôležitého aspektu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, a to práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Vychádzajúc z rozsudku krajského súdu, nedostatok odôvodnenia rozhodnutia žalovaného spočíva v tom, že neobsahuje žiadne úvahy a skutkové vymedzenie dôvodov, pre ktoré je potrebné zaistiť sťažovateľa. Krajský súd výslovne konštatuje, že jednoduchý odkaz na správu SIS a tiež konštatovanie, že ide o utajované skutočnosti, nenapĺňa požiadavku dostatočného vymedzenia skutkového stavu. Následne je zjavné, že v odôvodnení rozhodnutia žalovaného absentuje akákoľvek subsumpcia, t. j. podradenie zisteného skutkového stavu pod konkrétne právne ustanovenie. V aktuálne prerokúvanej veci malo ísť o záver, že zistené a vymedzené skutkové okolnosti predstavujú ohrozenie bezpečnosti štátu alebo ohrozenie verejného poriadku, prípadne napĺňajú obidva tieto zákonné dôvody, ktoré majú odôvodňovať zaistenie sťažovateľa. Z rozsudku krajského súdu je rovnako zjavné, že samotnému uplatneniu inštitútu zaistenia malo predchádzať skúmanie, či účel zaistenia možno naplniť aj miernejšími prostriedkami, pričom rozhodnutie žalovaného na takýto postup úplne rezignovalo.

64. Z už uvedeného je zjavné, že nedostatky odôvodnenia rozhodnutia žalovaného sa netýkajú vedľajších, menej podstatných otázok. Krajským súdom vytknuté nedostatky odôvodnenia rozhodnutia žalovaného sa týkajú základného a najpodstatnejšieho jadra inštitútu zaistenia, t. j. či vôbec bol daný aspoň jeden z dvoch dôvodov uvedených v zákonom ustanovení, ktoré citoval žalovaný vo výroku svojho rozhodnutia. Najvyšší súd takto nereagoval na námietky sťažovateľa, ktoré sú vo vzťahu k uplatnenému inštitútu tými najpodstatnejšími a ktoré sa priamo a bezprostredne týkajú samotného jadra inštitútu

zaistenia (existencia zákonných dôvodov). Vychádzajúc z týchto úvah, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd mal nevyhnutne reagovať na námietky sťažovateľa, ktoré smerovali proti právnym záverom krajského súdu týkajúcim sa nedostatkov (absencie) odôvodnenia rozhodnutia žalovaného. Z uvedeného hľadiska je napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zjavne neodôvodnený a nepreskúmatel'ný.

K druhej námietke sťažovateľa

65. Vychádzajúc z rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré sa odvoláva sťažovateľ, dôvodom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia žalovaného a zároveň na prepustenie zaisteného na slobodu je nepreskúmatel'nosť rozhodnutia žalovaného, resp. aj nesprávne právne posúdenie veci. Javí sa, že z právnych záverov krajského súdu takéto vady rozhodnutia žalovaného vyplývajú. Z tohto pohľadu možno usudzovať, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu predstavuje odklon od predchádzajúcej – sťažovateľom špecifikovanej – judikatúry najvyššieho súdu v skutkovo a právne podobných veciach.

66. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu mlčí o vzťahu uvedeného rozsudku k jeho doterajšej judikatúre, t. j. neobsahuje ani konštatovanie, že napadnutý rozsudok je v súlade s doterajšou judikatúrou najvyššieho súdu, a ani konštatovanie, že predstavuje odklon od tejto judikatúry. Napadnutý rozsudok zároveň neobsahuje ani argumentáciu, ktorou by najvyšší súd vysvetľoval potrebu odkloniť sa od doterajšej rozhodovacej praxe. Z doteraz uvádzaných skutočností, možno usudzovať, že napadnutým rozsudkom najvyšší súd rozhodol vo veci spôsobom, ktorý sa odlišuje od predchádzajúcich rozhodnutí v skutkovo a právne podobných veciach. Stanovisko najvyššieho súdu o vzťahu napadnutého rozsudku k jeho doterajšej judikatúre vzhľadom na okolnosti tejto veci bolo žiaduce. Napadnutý rozsudok je vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľa nepreskúmatel'ný.

K tretej námietke sťažovateľa

67. Námietku sťažovateľa o porušení čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33 najvyšší súd neakceptoval, keďže rozhodnutie žalovaného „*nebolo zrušené ako nezákonné*“

(to sú prípady, keď došlo k zaisteniu cudzinca, hoci vôbec neboli splnené podmienky zaistenia), ale bolo zrušené pre vady, ktoré sú odstrániteľné...“. K návrhu na prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania najvyšší súd uviedol, že súd „*má procesnú autonómiu pri predkladaní prejudiciálnej otázky podľa čl. 267 ZFEU Súdnemu dvoru EÚ. Účastník konania nemá procesný nárok domáhať sa, aby ním tvrdený rozpor vnútroštátneho práva s právnymi aktami EÚ naviac bez formulovania takýchto otázok, boli predložené Súdnemu dvoru EÚ.*

... kasačný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by ho presvedčili o tom, že sťažovateľom navrhované prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania pred SD EÚ by mohlo byť pre kasačný súd právne významné.“.

68. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na to, že z úvah týkajúcich sa prvej námietky sťažovateľa vyplýva, že nedostatky odôvodnenia rozhodnutia žalovaného sa dotýkajú aspektu zisťovania skutkového stavu (absencia vymedzenia rozhodujúcich skutočností, ktoré skutkovo vymedzujú dôvody, pre ktoré je sťažovateľ hrozbu špecifikovaným chráneným záujmom) a tiež právneho posúdenia (právna kvalifikácia zistených skutkových okolností). Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplývajú také námietky, z ktorých je zrejmé, že rozhodnutie žalovaného nedávalo základnú odpoveď týkajúcu sa dôvodov zaistenia sťažovateľa, t. j. ani odpoveď, či vôbec bol daný niektorý z dôvodov zaistenia vymedzený v § 88a ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. Takéto vady nemožno považovať za formálne a odstrániteľné vady v zmysle § 230 ods. 1 písm. c) SSP. Neobstojí ani odôvodnenie najvyššieho súdu k návrhu na prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania. Najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ neformuloval otázku, ktorú by bolo potrebné predložiť Súdnemu dvoru. Tento záver je svojvoľný, keďže je v zjavnom rozpore s obsahom kasačnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ v bode 32 formuloval otázku, ktorá by mala byť predložená Súdnemu dvoru. V aktuálne prerokúvanej veci sa javí, že existuje relevantné napätie medzi požiadavkami čl. 9 ods. 3 piatej vety smernice č. 2013/33 a možnosťou, ktorú pripúšťa § 230 ods. 1 písm. c) SSP, a to osobitne v tom smere, ako krajský súd a napokon aj najvyšší súd toto ustanovenie Správneho súdneho poriadku interpretovali a aplikovali. Návrh sťažovateľa na prerušenie konania a na začatie prejudiciálneho konania nemožno vnímať ako hypotetický a teoretický.

Tento návrh priamo vyplýva z konkrétnych skutkových okolností a tiež z aplikácie a interpretácie príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku. Najvyšší súd mal preto dôkladne a presvedčivo vysvetliť, prečo tento návrh sťažovateľa považoval za uvedeného stavu za nedôvodný. Právny záver o nedôvodnosti návrhu sťažovateľa najvyšší súd odôvodnil paušálne, všeobecne a nedostatočne. Právne závery najvyššieho súdu vo vzťahu k tretej námietke sťažovateľa sú takto zjavne neodôvodnené a arbitrárne, preto sú ústavne neakceptovateľné.

V.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020

69. Podľa sťažovateľa najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil aj základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 dohovoru, keďže je zrejmé, že rozhodnutie o zaistení bolo neodôvodnené, nepreskúmateľné, nepredchádzalo mu zisťovanie možnosti uplatniť miernejšie prostriedky a po konštatovaní nezákonnosti rozhodnutia o zaistení a zrušení tohto rozhodnutia zanikol právny podklad jeho zaistenia, a preto malo byť nariadené jeho prepustenie na slobodu.

70. Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné uviesť, že Správny súdny poriadok zaviedol ucelenú úpravu súdneho konania vo veciach zaistenia, pričom táto úprava je založená napr. na princípe súdnej kontroly zákonnosti rozhodnutia o zaistení, na periodickej kontrole zákonnosti obmedzenia osobnej slobody cudzinca v zaistení a na plnej jurisdikcii správneho súdu vrátane možnosti nariadiť prepustenie cudzinca zo zaistenia. Uvedená právna úprava reaguje na judikatúru ESĽP (Buishvili proti Českej republike) a tiež na judikatúru Súdneho dvora (rozsudok vo veci Mahdi proti Bulharsku č. C-146/14 PPU). Viaceré právne princípy tejto právnej úpravy vychádzajú z úpravy týkajúcej sa obmedzenia osobnej slobody väzbou (porovnaj dôvodovú správu k Správnemu súdnemu poriadku a tiež HODOŇOVÁ, S. *Konanie vo veciach zaistenia podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok s účinnosťou od 1. júla 2016*. ASPI, stav k 20. októbru 2020.).

71. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že čl. 5 dohovoru uchováva základné ľudské právo, a to ochranu jednotlivca pred svojvoľnými zásahmi štátu do jeho práva na slobodu (rozsudok Veľkej komory vo veci Saadi proti Spojenému kráľovstvu z 29. 1. 2008, bod 63).

72. Každé pozbavenie slobody musí spadať pod niektorú z výnimiek uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. a) až f) a musí byť „zákonné“. Kde ide o „zákonnosť“ zadržania vrátane otázky, či „konanie ustanovené zákonom“ bolo dodržané, dohovor odkazuje hlavne na vnútroštátne právo a stanovuje povinnosť dodržať hmotné a procesné pravidlá vnútroštátneho práva (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, bod 73). V tomto kontexte je relevantná aj „kvalita“ právnej úpravy v tom zmysle, že vnútroštátne právo umožňujúce pozbavenie slobody musí byť dostatočne prístupné, určité a predvídateľné pri jeho aplikácii tak, aby sa predišlo nebezpečenstvu svojvôle (rozsudok Veľkej komory vo veci Mooren proti Nemecku z 9. 7. 2009, bod 76).

73. Dodržanie vnútroštátneho práva však nepostačuje, čl. 5 ods. 1 dohovoru navyše vyžaduje, aby každé pozbavenie slobody bolo v súlade s jeho účelom, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou. Základnou zásadou je, že žiadne zadržanie, ktoré je svojvoľné, nemôže byť v súlade s čl. 5 ods. 1 a pojem „svojvôle“ v čl. 5 ods. 1 presahuje nesúlad s vnútroštátnym právom, a tak pozbavenie slobody môže byť zákonné v zmysle domáceho práva, ale stále svojvoľné, a teda v rozpore s dohovorom. Vychádzajúc z rozhodnutí ESLP, pojem svojvôle v kontexte s čl. 5 sa do určitej miery mení v závislosti od toho, o aký druh zadržania ide (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, body 67, 68). Zákaz svojvôle sa aplikuje aj pri pozbavení slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru (Saadi proti Spojenému kráľovstvu, bod 73). Európsky súd pre ľudské práva neposkytol komplexnú definíciu toho, ktoré konanie príslušných orgánov môže predstavovať „svojvôľu“ pre účely čl. 5 ods. 1, kľúčové princípy rozvinul v jednotlivých rozhodnutiach (Mooren proti Nemecku, bod 77).

74. Jedným takým všeobecným princípom vytvoreným judikatúrou ESLP je, že zadržanie bude arbitrárne v prípade, ak napriek dodržaniu litery vnútroštátneho zákona

bol prítomný prvok úmyselne zlého konania (konania v zlej viere) alebo podvodného (klamlivého) konania zo strany príslušných orgánov (Mooren proti Nemecku, bod 78).

75. Absenciu akéhokoľvek odôvodnenia poskytnutého súdmi v rozhodnutiach schvaľujúcich zadržanie na dlhšie časové obdobie považoval ESĽP za nezlučiteľnú so zásadou ochrany pred svojvôľou zakotvenou v čl. 5 ods. 1 dohovoru. Na druhej strane rozhodol, že zadržanie sťažovateľa nemožno považovať za svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol nejaké dôvody, ktoré opodstatňujú pokračovanie vyšetrovacej väzby, ibaže uvedené dôvody sú extrémne stručné (lakonické) bez odkazu na akékoľvek právne ustanovenie, ktoré by dovoľovalo zadržanie sťažovateľa (Mooren proti Nemecku, bod 79).

76. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že čl. 5 ods. 4 dohovoru «predstavuje *lex specialis* vo vzťahu k všeobecným požiadavkám článku 13. Dáva právo osobám pozbaveným slobody zatknutím alebo iným spôsobom podať návrh na konanie, v ktorom sa rozhodne o procesných a hmotnoprávných podmienkach, ktoré sú pre „zákonnosť“ ich pozbavenia slobody nevyhnutné. „Súd“ uskutočňujúci prieskum musí mať viac ako poradnú funkciu, musí mať právomoc „rozhodnúť“ o „zákonnosti“ pozbavenia slobody a nariadiť prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.» (rozsudok vo veci Buishvili proti Českej republike z 25. 10. 2012, bod 38, pozri tiež ďalšiu judikatúru uvedenú v tomto bode).

77. Konanie vedené podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru pred súdom preskúmavajúcim sťažnosť proti zadržaniu musí byť kontradiktórne a stále musí zabezpečovať „rovnosť zbraní“ medzi stranami, prokurátorom (žalobcom) a zadržanou osobou (Mooren proti Nemecku, bod 124).

78. Obdobne ústavný súd v kontexte efektívneho uplatňovania práva na súdnu ochranu v správnom súdnictve uviedol, že dotknutá osoba má mať možnosť vyžadovať od príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) sprístupnenie aspoň podstaty dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ jeho rozhodnutia podľa napadnutej právnej úpravy, a tak so znalosťou veci posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa s príslušným návrhom na súd. Iba tak sa z hľadiska dotknutej osoby môže vylúčiť

svojevôľa alebo iný ústavne neudržateľný postup príslušného orgánu (policajného útvaru, resp. ministerstva) pri naplňaní účelu napadnutej právnej úpravy vo vzťahu k dotknutej osobe (PL. ÚS 18/2016). Ochrana utajovaných skutočností odôvodňuje voľbu takých postupov a úkonov príslušných orgánov verejnej moci, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená. Obmedzenie tejto preskúmateľnosti však nesmie viesť k tomu, aby sa dotknutá osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo predstavuje hrozbu pre bezpečnostný záujem Slovenskej republiky (m. m. PL. ÚS 15/03).

79. V aktuálne prerokúvanej veci – v kontexte prvej námietky sťažovateľa – ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa v kasačnej sťažnosti, vysporiadal sa len s námietkou o nezrozumiteľnosti výroku rozhodnutia žalovaného, neskúmal však ďalšie námietky týkajúce sa kvality odôvodnenia rozhodnutia žalovaného.

80. Krajský súd vo svojom rozsudku uviedol, že žalovaný nezvažoval zákonné alternatívy uvedené v § 88a ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z. a tieto dôvody zaistenia nijako nevyhodnocoval. Základom rozhodnutia žalovaného bola písomnosť SIS č. SIS-65/40-V-1-3/2020-S, krajský súd však neakceptoval jednoduchý odkaz na túto písomnosť s uvedením, že obsahuje utajované skutočnosti. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný nepostupoval zákonným spôsobom, náležite nezistil skutkový stav veci, rozhodnutie riadne neodôvodnil a nezvažoval aplikáciu miernejších prostriedkov.

81. Vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného a tiež z právnych záverov krajského súdu a najvyššieho súdu, možno konštatovať, že žalovaný vo svojom rozhodnutí nevymedzil podstatu dôvodov, ktoré tvorili základ rozhodnutia o zaistení, a neuviedol ani základné informácie, ktoré by umožnili sťažovateľovi náležite sa brániť rozhodnutiu o zaistení a primerane argumentovať v rámci súdneho preskúmania rozhodnutia žalovaného. Rozhodnutie žalovaného – na základe ktorého bol sťažovateľ zaistený – je potrebné považovať za arbitrárne (svojoľné) pre úplnú absenciu dôvodov. Krajský súd ako správny súd s plnou jurisdikciou túto vadu (úplnú absenciu dôvodov zaistenia) v rámci svojho konania neodstránil. Sťažovateľ ani v systéme správneho súdnictva nemal vytvorený taký

prístup k súdu, aby konanie malo aspoň základné prvky kontradiktórnosti a aby mal základnú možnosť argumentovať a vyjadriť sa k dôvodom svojho zaistenia. Právny záver konajúcich súdov – krajského súdu a najvyššieho súdu, že absencia dôvodov rozhodnutia žalovaného je odstrániteľná vada, ktorú možno odstrániť v ďalšom rozhodovaní žalovaného a ktorá neodôvodňuje prepustenie žalovaného zo zaistenia, je arbitrárny (svojvoľný), a teda ústavne neakceptovateľný. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na rozsudok Mooren proti Nemecku, v ktorom ESLP považoval za odstrániteľnú vadu neuvedenie podrobnejšieho odôvodnenia rozhodnutia o zadržaní sťažovateľa. V uvedenej veci rozhodnutie o zadržaní sťažovateľa však obsahovalo podstatné dôvody, z ktorých vyplývalo dostatočné podozrenie zo spáchania trestného činu, a tiež základné vymedzenie skutku, ktorý sa sťažovateľovi kládol za vinu, t. j. nešlo o úplnú absenciu dôvodov. Ďalším rozdielom bolo, že v uvedenej veci rozhodnutie o zadržaní bolo v rámci jeho prieskumu vyhlásené za vadné z formálnych dôvodov (flawed on formal grounds), nebolo však zrušené.

82. V aktuálne prerokúvanej veci k zaisteniu sťažovateľa a jeho obmedzeniu osobnej slobody došlo bez uvedenia aspoň podstaty dôvodov. Žalovaný vo svojom rozhodnutí neuviedol ani podstatu dôvodov, ktoré opodstatňovali zaistenie sťažovateľa, postupoval teda svojvoľne. Krajský súd a ani najvyšší súd v rámci prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného jeho pochybenie nenapravili, sťažovateľovi nebola sprístupnená podstata dôvodov zaistenia, resp. základné informácie, ktoré by objasňovali uplatnenie tohto inštitútu, a nebola mu daná možnosť k dôvodom zaistenia sa vyjadriť, prípadne nebol prepustený zo zaistenia na slobodu. Súdnym prieskumom rozhodnutia žalovaného – pred krajským súdom a pred najvyšším súdom – nespĺňal ani v základnom a nevyhnutnom rozsahu prvok kontradiktórnosti a princíp rovnosti zbraní. Sťažovateľ nemal vytvorenú efektívnu možnosť brániť sa obmedzeniu svojej osobnej slobody uvedením nejakých argumentov, keďže nebol oboznámený ani s podstatou dôvodov zaistenia. Zaistenie sťažovateľa takto bolo ústavne neakceptovateľným zásahom do základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a do jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 dohovoru.

V.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020

83. Vzhľadom na to, že najvyšší súd zamietnutie návrhu na prerušenie konania a na začatie prejudiciálneho konania odôvodnil arbitrárne, resp. nedostatočne (nepreskúmateľne), nemožno na podklade napadnutého rozsudku najvyššieho súdu urobiť záver o porušení základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z okolností prerokúvanej veci a poukazujúc na princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ústavný súd navyše nepovažoval ani za potrebné formulovať záver o tom, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

V.4 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020

84. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020.

85. Priame uplatnenie záruk práva na spravodlivý proces, ktoré čl. 6 ods. 1 dohovoru ustanovuje, prichádza do úvahy len vtedy, keď predmetom konania je rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo ide o rozhodovanie o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia (m. m. I. ÚS 24/00, III. ÚS 237/2011, IV. ÚS 308/2011, PL. ÚS 8/2016).

86. Pojem „spory o občianskych právach a záväzkoch“ zahŕňa všetky konania, ktorých výsledok je rozhodujúci pre takéto práva a záväzky (rozsudok ESĽP vo veci Ringeisen proti Rakúsku zo 16. 7. 1971, séria A, č. 13, s. 39, bod 94). Jemné spojenie alebo vzdialený účinok nepostačuje pre čl. 6 ods. 1 dohovoru, občianske práva a záväzky musia byť predmetom alebo jedným z predmetov sporu, výsledok konania musí byť priamo

rozhodujúci pre takéto právo (rozsudok ESLP vo veci Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, séria A, č. 43, s. 21, bod 47).

87. Podľa judikatúry ESLP pojem „občianske práva a záväzky“ nemožno vykladať výlučne odkazom na vnútroštátne právo. Článok 6 dohovoru nezahŕňa len súkromnoprávne spory v tradičnom zmysle, teda spory medzi jednotlivcami alebo medzi jednotlivcom a štátom v rozsahu, v ktorom štát konal ako súkromná osoba, subjekt súkromného práva, a nie v rámci jeho zvrchovaného postavenia (rozsudok ESLP vo veci König proti Nemecku z 28. 6. 1978, séria A, č. 27, s. 29 – 30, body 88 až 90). Charakter právnej úpravy, ktorá je určujúca pre rozhodnutie o veci, a charakter authority, ktorá je vybavená právomocou vo veci, má malý význam, uvedenou autoritou môže byť všeobecný súd alebo administratívny orgán (rozsudok ESLP vo veci Ringeisen, s. 39, bod 94). Výlučne povaha predmetného práva je relevantná (rozsudok ESLP vo veci König, s. 30, bod 90).

88. Ústavný súd už konštatoval, že rozhodovanie správnych orgánov o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov i zákonom ustanovený postup v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pri preskúvaní rozhodnutí orgánov verejnej správy súdom môže v niektorých prípadoch nepochybne podliehať osobitnému režimu upravenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v niektorých prípadoch tak byť nemusí (pozri m. m. PL. ÚS 14/98)

89. V prerokúvanom prípade išlo o rozhodnutie o zaistení sťažovateľa ako žiadateľa o azyl podľa zákona č. 404/2011 Z. z. na podklade písomnosti obsahujúcej utajované skutočnosti, ktorej pôvodcom bola SIS. Z toho pohľadu je zrejmý záver, že predmetom konania nebolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch, preto na toto konanie nemožno aplikovať čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda ani procesné záruky, ktoré sú s týmto právom spojené. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje tiež na to, že Európska komisia pre ľudské práva konštatovala, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa neaplikuje na konania týkajúce sa prijatia a vyhostenia cudzincov [posudzovanie prípustnosti žiadosti č. 3225/67 vo veci X, Y,

Z, V a W proti Spojenému kráľovstvu (1968), posudzovanie prípustnosti žiadosti č. 9285/81 vo veci X, Y a Z proti Spojenému kráľovstvu (1982)].

90. Podľa judikatúry ESĽP ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru je na azylové a imigračné prípady neaplikovateľné. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Maaouia proti Francúzsku (rozsudok ESĽP z 5. 10. 2000 vo veci Maaouia Kaya proti Francúzsku, sťažnosť č. 39652/98, body 35 a 40) konštatuje, že rozhodnutia o vstupe, pobyte a vyhostení cudzincov sa netýkajú určenia občianskych práv alebo povinností žiadateľa alebo trestného obvinenia proti nemu v rámci významu čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. aj rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva z 2. 5. 1979 vo veci Uppal a Singh proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 8244/78, DR 17, s. 149; rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva z 15. 5. 1984 vo veci Bozano proti Francúzsku, sťažnosť č. 9990/82, DR 39, s. 119; rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva z 5. 12. 1996 vo veci Urrutikoetxea proti Francúzsku, sťažnosť č. 31113/96, DR 87-B, s. 151; rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva z 25. 10. 1996 vo veci Kareem proti Švédsku, sťažnosť č. 32025/96, DR 87-A, s. 173). Procesné záruky zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru sa aplikujú len na občianske a trestné konania.

91. Ústavný súd zároveň konštatuje, že v prerokúvanom prípade sú primerane aplikovateľné aj právne závery týkajúce sa trestného ramena práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V zmysle týchto právnych záverov čl. 6 ods. 1 dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľný v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe ESĽP, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať

o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru; k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESĽP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115).

92. Rozhodovanie o zaistení sťažovateľa a preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia je vo svojej podstate rozhodovaním o jeho osobnej slobode, ktorej je z vecného hľadiska poskytovaná ochrana prostredníctvom čl. 5 dohovoru, preto aj z tohto dôvodu nemožno čl. 6 ods. 1 dohovoru v prerokúvanom prípade z vecného hľadiska (*ratione materiae*) aplikovať.

VI.

Záver

VI.1 K bodom 1, 2 a 4 výrokovej časti nálezu

93. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod V tohto odôvodnenia) dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. mája 2020 došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a k porušeniu jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) a ods. 4 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

94. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným

zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

95. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

96. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

97. Podľa § 134 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

98. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia svojich práv v petite svojej ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

99. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu). Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že po zrušení rozhodnutia žalovaného o zaistení rozsudkom krajského súdu z 19. marca 2020 žalovaný opätovne rozhodol o zaistení sťažovateľa. Následne bolo právoplatne skončené azylové konanie a žalovaný začal konanie o administratívne vyhostenie sťažovateľa. Žalovaný rozhodol rozhodnutím z 13. augusta 2020 o administratívnom vyhostení sťažovateľa. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 31. augusta 2020. Sťažovateľ bol zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. na účely zabezpečenia administratívneho vyhostenia. Dňa 3. septembra 2020 bolo letecky zrealizované vyhostenie sťažovateľa z územia Slovenskej republiky. Napriek uvedenému skutkovému stavu v čase rozhodovania ústavného súdu ústavný súd

považoval za potrebné zrušiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu. Zrušenie napadnutého rozsudku nie je za danej skutkovej situácie akademickým rozhodnutím, keďže môže mať reálny vplyv na právne postavenie sťažovateľa. Úlohou najvyššieho súdu bude riadiť sa primerane právnym názorom ústavného súdu, zohľadniť aktuálny skutkový stav vo veci a zvoliť postup v zmysle ustanovení Správneho súdneho poriadku (napr. § 462 ods. 1 a 2 SSP).

100. Ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu). Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sa ústavný súd tiež riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov (alebo iných štátnych orgánov), rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010, IV. ÚS 100/2014), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa a zrušením napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sa otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd v ďalšom postupe sám vysporiadal s ochranou uvedeného základného práva tým, že sa bude prípadne opätovne zaoberať návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a na začatie prejudiciálneho konania. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel aj z uvedeného dôvodu, uprednostňujúc právomoc najvyššieho súdu na ochranu subjektívnych práv účastníkov konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom.

101. Vzhľadom na viazanosť najvyššieho súdu právnym názorom ústavného súdu, ktorá vyplýva priamo zo zákona, nepovažoval ústavný súd samostatný výrok, ktorým by najvyššiemu súdu zakázal pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa, za potrebný, preto ústavnej sťažnosti v uvedenej časti nevyhovel (III. ÚS 331/04, II. ÚS 374/06; bod 4 výrokovej časti tohto nálezu). „Takýto výrok je komplementárny k výroku konať ďalej bez porušovania základného práva alebo základnej slobody.

Zmysel tohto výroku spočíva v tom, že zákaz je postačujúci ako jednorazové opatrenie na to, aby orgán verejnej moci (porušovateľ práva alebo slobody) skončil postup, ktorý vedie k porušovaniu ústavnosti.“ (MAZÁK, J., GAJDOŠÍKOVÁ, E. „*Ochrana základných práv a slobôd na základe sťažnosti podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky*“, autorský článok. Právny obzor, r. 2002, č. 3, s. 191.).

VI.2 K bodu 3 výrokovej časti nálezu

102. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

103. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

104. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 675,43 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 3 úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, vyjadrenie z 12. októbra 2020). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 562,86 €. Z priloženého osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) vyplýva, že právna zástupkyňa sťažovateľa je platcom DPH, preto uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov o sumu 112,57 €, čo spolu predstavuje sumu 675,43 € (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu).

105. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

106. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov tohto konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu